

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติเงินบำนาญประชาชน พ.ศ.
นายประสงค์ บุรณพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติเงินบำนาญประชาชน พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินบำนาญประชาชน

๒.๒ เหตุผล

โดยปัจจุบันผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น และมีอายุยืนยาว และเงินสวัสดิการที่รัฐจัดให้เพื่อเป็นหลักประกันรายได้ของประชาชนในยามที่เป็นผู้สูงอายุมีให้ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น การมีหลักประกันรายได้ถือเป็นสิทธิที่จำเป็น และจะต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้พึ่งตนเองได้ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วยสิทธิที่เสมอกัน ภายใต้หลักการสวัสดิการเป็นสิทธิอันพึงมีของประชาชนที่ไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำในระหว่างประชากรอาชีพต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สมควรที่รัฐจะจัดให้มีเงินบำนาญประชาชนเพื่อให้ประชาชนที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิได้รับเงินบำนาญประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายประสงค์ บุณย์พงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะเป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติเงินบำนาญประชาชน พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้กระทรวงการคลังจัดให้มีสำนักงานเรียกว่า สำนักงานบำนาญประชาชน ที่เป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้กำกับกระทรวงการคลัง

๒. ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานบำนาญประชาชน เรียกว่า “กองทุนเงินบำนาญประชาชน” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเงินบำนาญประชาชน สำหรับเป็นค่าครองชีพผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๓. เงินบำนาญประชาชน คือ เงินรายเดือนเป็นบำนาญพื้นฐานที่รัฐจัดให้แก่ผู้สูงอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยนำเงินจากกองทุนเงินบำนาญประชาชนที่รัฐจัดตั้งขึ้น

๔. เงินกองทุนบำนาญประชาชนประกอบด้วย

- ๑) เงินประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- ๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- ๔) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- ๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือกองทุนได้รับตามกฎหมายหรือโดยนิติกรรมอื่น
- ๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินกองทุน

๕. ผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับเงินบำนาญประชาชน ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- ๑) มีสัญชาติไทย
- ๒) มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- ๓) ไม่เป็นข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับบำนาญ หรือผู้มีสิทธิได้รับบำนาญ ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการ
- ๔) ไม่เป็นผู้ได้รับเงินบำนาญชราภาพจากกองทุนประกันสังคม ตามกฎหมายประกันสังคม
- ๕) ไม่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ได้รับบำนาญ
- ๖) ไม่เป็นผู้มีสิทธิได้รับบำนาญของรัฐตามกฎหมายอื่น

๖. การจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิรับบำนาญประชาชนนั้นให้จ่ายเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละสามพันบาท โดยคณะกรรมการเงินบำนาญประชาชนมีอำนาจพิจารณาปรับปรุงจำนวนเงินบำนาญประชาชนในทุกสามปี

๗. ให้มีคณะกรรมการเงินบำนาญประชาชน เพื่อพิจารณากำหนดอัตราเงินบำนาญประชาชนในทุกสามปี จัดทำแผนแม่บทบำนาญประชาชนทุกสามปี พิจารณออนุมัติแผนงบประมาณประจำปี กำหนดวิธีการจ่ายเงินบำนาญประชาชน และกำกับติดตามและตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินบำนาญประชาชน ฯลฯ

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

- ๒.๑ กระทรวงการคลัง
- ๒.๒ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๒.๓ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๒.๔ สำนักงานประมาณ
- ๒.๕ นักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญด้านสวัสดิการ
- ๒.๖ ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๓.๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้รัฐจัดให้มี “กองทุนเงินบำนาญประชาชน” เพื่อจ่ายเงินบำนาญให้ประชาชนในยามที่เป็นผู้สูงอายุ

๓.๒ ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่จะมีสิทธิได้รับเงินบำนาญประชาชนจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่น จะต้องไม่เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินบำนาญของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือไม่เป็นผู้ได้รับเงินบำนาญชราภาพจากกองทุนประกันสังคม ตามกฎหมายประกันสังคม เป็นต้น

๓.๓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้สำนักงานบำนาญประชาชนจ่ายเงินแก่ผู้มีสิทธิรับบำนาญประชาชนเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละสามพันบาท และให้มีการพิจารณาปรับปรุงจำนวนอัตราเงินบำนาญประชาชนในทุกสามปี

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น รับฟังตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ รวมระยะเวลาจำนวน ๑๓๒ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th สรุปได้ดังนี้

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๓๐ ราย
ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th สรุป
ได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้รัฐจัดให้มี “กองทุนเงินบำนาญประชาชน” เพื่อ
จ่ายเงินบำนาญให้ประชาชนในยามที่เป็นผู้สูงอายุ

เห็นด้วย เพราะในปัจจุบันที่มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยผู้สูงอายุเป็น
รายเดือนด้วยจำนวนที่น้อยมาก ไม่สามารถใช้จ่ายอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพได้ และประชาชนโดยทั่วไป
พอเกษียณออกมาแล้วส่วนใหญ่ก็ไม่มีบำนาญก็ต้องอาศัยลูกหลานประทั้งชีวิต ในขณะที่ประเทศไทยเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุ หากผู้สูงอายุขาดหลักประกันคุณภาพชีวิตจะมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และยัง
เป็นสิทธิของประชาชนที่ควรได้รับบำนาญสำหรับกลุ่มประชาชนผู้สูงอายุที่จะได้มีเงินบำนาญทุกเดือน เพื่อใช้
ในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพ

ไม่เห็นด้วย (ไม่มี)

๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่จะมี
สิทธิได้รับเงินบำนาญประชาชนจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่น จะต้องไม่เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินบำนาญ
ของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือไม่เป็นผู้ได้รับเงินบำนาญชราภาพจากกองทุนประกันสังคม ตามกฎหมาย
ประกันสังคม เป็นต้น

เห็นด้วย เพราะควรมีสวัสดิการหลังเกษียณให้กับทุกคนที่เป็นกลุ่มที่ขาดสวัสดิการประเภท
อื่น ๆ สำหรับผู้ที่ได้รับเงินบำนาญด้านอื่น ๆ แล้วไม่สมควรจะรับสิทธิซ้ำซ้อนกัน เพื่อสร้างหลักประกันด้าน
รายได้ของผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐควรให้สิทธิรับสวัสดิการหลังเกษียณเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
ไม่ใช่ ๖๕ ปีขึ้นไป เพราะเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีก็เป็นผู้สูงอายุแล้ว และทำให้ต้องเกษียณจากการทำงานตอน
อายุ ๖๐ ปี ก็ทำให้ไม่มีรายได้ในการเลี้ยงชีพ และเพื่อเป็นการป้องกันการใช้งบประมาณที่ไม่ซ้ำซ้อนกันในแต่ละ
ช่วงอายุ จึงควรกำหนดให้บุคคลหนึ่งมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการที่รัฐจัดให้เมื่ออายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้สำนักงานบำนาญประชาชนจ่ายเงินแก่ผู้มีสิทธิรับบำนาญประชาชนเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละสามพันบาทและให้มีการพิจารณาปรับปรุงจำนวนอัตราเงินบำนาญประชาชนในทุกสามปี

เห็นด้วย เพราะการใช้งบประมาณในแต่ละปี จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานของงบประมาณให้เพียงพอต่อประชาชนที่เป็นผู้สูงอายุ ที่จะทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น และเห็นด้วยกับการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้มีการพิจารณาปรับปรุงตามความเหมาะสมของอัตราค่าครองชีพในแต่ละช่วงเวลา และที่เริ่มต้นการจ่ายอย่างต่ำที่ ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือนก็พออยู่ได้แล้ว

ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลไม่ควรกำหนดข้อความ "อัตราเดือนละสามพันบาท" ที่กำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนในพระราชบัญญัตินี้ และมีความคิดเห็นหนึ่งระบุว่า การจ่ายบำนาญประชาชนเป็นรายเดือน ควรเริ่มต้นที่ ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน และมีข้อเสนอให้มีการปรับปรุงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทุก ๆ ๑ ปี หรือ ๒ ปี ที่จะเหมาะสมมากกว่า แทนการปรับปรุงอัตราเงินในทุก ๓ ปี เพราะอัตราค่าครองชีพสูงขึ้นทุกปี

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

เนื่องจากสังคมไทยจะมีจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น และมีอายุยืนยาวมากขึ้น ซึ่งจำนวนเงินสวัสดิการที่รัฐจัดให้เพื่อเป็นหลักประกันรายได้ของประชาชนในยามที่เป็นผู้สูงอายุมีให้ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการมีหลักประกันรายได้ถือเป็นสิทธิที่จำเป็น และจะต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้พึ่งตนเองได้ ทำให้มีคุณภาพชีวิตด้วยสิทธิที่เสมอกัน ภายใต้หลักการสวัสดิการเป็นสิทธิอันพึงมีของประชาชนที่ไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำในระหว่างประชากรอาชีพต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สมควรที่รัฐจะจัดให้มีเงินบำนาญประชาชนเพื่อให้ประชาชนที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไปไม่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จากข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุของประเทศไทยใน ๗๗ จังหวัด ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ พบว่ามีจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๑,๑๓๖,๐๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศไทยจำนวน ๖๖,๕๕๘,๙๓๕ คน^๑ และปัจจุบันผู้สูงอายุซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์รับการช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพคนชรา คือมีสัญชาติไทย ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ได้จัดให้อย่างเป็นประจำ จะได้รับการช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตลอดชีวิต โดยแบ่งตามช่วงอายุแบบขั้นบันได ดังนี้

อายุ ๖๐-๖๙ ปี จะได้รับเดือนละ ๖๐๐ บาท

อายุ ๗๐-๗๙ ปี จะได้รับเดือนละ ๗๐๐ บาท

อายุ ๘๐-๘๙ ปี จะได้รับเดือนละ ๘๐๐ บาท

อายุ ๙๐ ปีขึ้นไป จะได้รับเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท

^๑ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (๒๕๖๒). *สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย ๗๗ จังหวัด*. สืบค้นเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓. จาก <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/275>

และจากการศึกษาข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพคนชราให้กับผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์ที่รัฐจ่ายให้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒ โดยเฉลี่ยเงินต่อหัวของผู้สูงอายุในแต่ละปีมีจำนวนที่ลดลง โดยในปี ๒๕๕๘ ถึง ๒๕๖๒ มีค่าเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนเท่ากับ ๖๖๕.๙๓, ๒๕๖.๗๔, ๖๖๑.๗๓, ๖๖๐.๓๒, และ ๖๕๘.๙๗ บาท ตามลำดับ (ดูในตาราง) เมื่อพิจารณาการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพคนชราแล้วทำให้พบว่าจำนวนเงินที่ผู้สูงอายุได้รับในแต่ละเดือนที่รัฐจ่ายให้นั้น เป็นจำนวนเงินที่น้อยมากไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นระดับที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน (Poverty line) เมื่อเทียบกับเส้นความยากจนในปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ระดับ ๒,๗๑๐ บาท/คน/เดือน^๒ โดยเส้นความยากจนนั้นคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเฉลี่ยของปัจเจกบุคคลในระดับครัวเรือนที่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (Food) และสินค้าบริการจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำที่ไม่ใช่อาหาร (Non-food) ที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้ ซึ่งเส้นความยากจนมีหน่วยเป็น บาท/ คน/เดือน ทั้งนี้ บุคคลใดที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนต่ำกว่าเส้นความยากจนจะถือว่าบุคคลนั้นเป็นคนจน จึงสรุปได้ว่าผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนชราเป็นรายเดือนอยู่ในปัจจุบัน มีรายได้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน กลายเป็นคนยากจนในวัยชราไปจนกว่าจะเสียชีวิต

ตารางการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒^๓

ปี พ.ศ.	จำนวน(คน)	จำนวนเงิน/ปี(บาท)	เฉลี่ยต่อคน/เดือน (บาท)
๒๕๕๘	๗,๗๗๔,๔๖๓	๖๒,๑๒๗,๐๐๗,๒๐๐	๖๖๕.๙๓
๒๕๕๙	๘,๐๒๑,๘๕๓	๖๓,๒๑๙,๔๔๓,๓๐๐	๖๕๖.๗๔
๒๕๖๐	๘,๑๕๘,๓๑๓	๖๔,๗๘๓,๖๔๕,๒๐๐	๖๖๑.๗๓
๒๕๖๑	๘,๓๘๐,๗๔๙	๖๖,๔๐๗,๓๖๗,๖๐๐	๖๖๐.๓๒
๒๕๖๒	๙,๐๙๓,๙๑๖	๗๑,๙๑๑,๑๗๗,๒๐๐	๖๕๘.๙๗

ที่มา: กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ดังนั้น จึงสมควรที่รัฐจะจัดให้มีเงินบำนาญประชาชนเพื่อให้ประชาชนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญอย่างทั่วถึงและมีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้พึ่งตนเองได้ โดยการเสนอเป็นกฎหมายการจ่ายเงินบำนาญให้กับประชาชนผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้รับเงินบำนาญหรือสวัสดิการอื่นใดจากรัฐ จำนวนสามพันบาท/คน/เดือน และให้มีการพิจารณาปรับปรุงจำนวนอัตราเงินบำนาญประชาชนในทุกสามปี ที่จะทำให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

^๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑). *เส้นความยากจน (Poverty line)*. สืบค้นเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓. จาก

http://social.nesdc.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=854&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=59

^๓ กรมกิจการผู้สูงอายุ. (๒๕๖๒). *รายงานการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒*. สืบค้นเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓. จาก <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/274>

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๘ ที่บัญญัติว่า “...บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลยากไร้ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

☑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๑ ที่บัญญัติว่า “...รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ...”

☑ ยุทธศาสตร์ชาติเรื่อง การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์โดยเน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์และเป็นธรรม สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ทั้งนี้ จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การเสริมสร้างพลังทางสังคมรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ โดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุและสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์ และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกันเพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

☑ แผนปฏิรูปประเทศเรื่อง การปฏิรูปประเทศด้านสังคม ที่ได้ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๕๖๔ โดยจะมีสัดส่วนของผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๒๐ และสัดส่วนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่วัยเด็กและวัยแรงงานมีสัดส่วนลดลง โดยวัยเด็กมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๑๖ ขณะที่วัยแรงงานคิดเป็นร้อยละ ๖๔ และในปี ๒๕๗๔ จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ ๓๐ ขณะที่วัยเด็กและวัยแรงงานมีสัดส่วนลดลงเหลือ ร้อยละ ๑๔ และวัยแรงงานคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ตามลำดับ ซึ่งการลดลงของวัยแรงงานอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ภาครัฐที่จะนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศรวมถึงการจัดสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนภาระค่าใช้จ่ายในกลุ่มผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้น และการดำเนินการปฏิรูปกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคมภายใต้แนวคิด “ปฏิรูปเพื่อปลดล็อก” อุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้คนบางกลุ่มในสังคมซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุขการเมือง กฎหมาย และ

วัฒนธรรมจนกลายเป็นผู้เสียเปรียบ ตลอดจนการสร้างโอกาสให้คนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้ทุกมิติอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมกัน (Access to all opportunity) สอดคล้องกับแนวคิดสังคมคุณภาพในมิติความครอบคลุมทางสังคม (Social Inclusion) ที่มุ่งช่วยเหลือให้ผู้เสียเปรียบในสังคมสามารถเข้าถึงสวัสดิการตามสิทธิขั้นพื้นฐานได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง และเสมอภาค ดังนั้น การปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบโครงสร้างองค์กรทางสังคมใหม่ สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจะให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านรายได้เพื่อการยังชีพของผู้สูงอายุ

☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ สำหรับการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ ๕ ปี โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบวิสัยทัศน์ที่จะสามารถต่อยอดการพัฒนาในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ คือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ตีรับผิชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ในส่วนที่ ๕ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ที่เป็นการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ มีแนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ๓ การปฏิบัติจะมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับต่างๆ โดยจะมีการปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพกลไกและเครื่องมือที่มีอยู่ให้มากขึ้น เป็นการลดอุปสรรคการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิผลักดันให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และกฎหมายการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อมีการตรากฎหมายเงินบำนาญประชาชน จะทำให้ประชาชนผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ได้รับเงินบำนาญรายเดือนสามพันบาทต่อคนต่อเดือนที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมได้รับความเป็นธรรมและมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖

๓. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

๔. ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน

๕. ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

พ.ศ. ๒๕๔๖

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ การตรากฎหมายเงินบำนาญประชาชนเพื่อจ่ายเงินบำนาญประชาชน สำหรับเป็นค่าครองชีพผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป จะทำให้รัฐมีภาระทางด้านการคลังที่จะต้องจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนประชาชนผู้สูงอายุที่จะได้สิทธิรับบำนาญรายเดือน (โดยใช้ฐานข้อมูลจำนวนประชากรของไทยในปี ๒๕๖๒) สามารถวิเคราะห์ผลกระทบด้านงบประมาณรายจ่ายได้ ดังนี้

- จากข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ พบว่ามีประชากรของไทยทั้งหมดจำนวน ๖๖,๕๕๘,๙๓๕ คน และมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๑,๑๓๖,๐๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในจำนวนผู้สูงอายุที่อายุ ๖๐ ปีขึ้นไปที่เข้าหลักเกณฑ์และเป็นผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพคนชรา จำนวน ๙,๐๙๓,๙๑๖ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๑.๖๖ ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด

- กรณีจ่ายเงินบำนาญให้กับผู้สูงอายุที่อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป โดยประมาณการว่าในปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยมีผู้สูงอายุที่อายุ ๖๕ ปีขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด ก็เท่ากับมีผู้สูงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปจำนวน ๖,๖๕๕,๘๙๔ คน เมื่อเทียบกับร้อยละ ๘๑.๖๖ ของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนชราอยู่ในปัจจุบัน ก็จะมีผู้สูงอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปประมาณ ๕,๔๓๕,๒๐๓ คน ที่จะได้รับเงินบำนาญประชาชนรายเดือนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยประมาณการเป็นเงินงบประมาณของรัฐที่จะต้องจ่ายเท่ากัน ๕,๔๓๕,๒๐๓ คน x ๓,๐๐๐ บาท/เดือน เท่ากับ ๑๖,๓๐๕,๖๐๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน หรือ ๑๖,๓๐๕,๖๐๙,๐๐๐ x ๑๒ เท่ากับ ๑๙๕,๖๖๗,๓๐๘,๐๐๐ บาท ต่อปี

๒ ผลกระทบด้านสังคม การตรากฎหมายเงินบำนาญประชาชนเพื่อจ่ายเงินบำนาญประชาชน สำหรับเป็นค่าครองชีพผู้สูงอายุที่มีอายุหกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป จะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้จากสวัสดิการของรัฐที่แน่นอนอยู่เหนือระดับของเส้นความยากจน สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงเป็นธรรม และมีความสุข และจะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รองรับสังคมผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยในอนาคต

๓ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศของหน่วยงานที่ออกตามกฎหมายฉบับนี้ ที่จะต้องมีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมารองรับการบริหารจัดการกองทุนเงินบำนาญประชาชนให้ดำเนินการจ่ายเงินบำนาญเป็นรายเดือนกับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีการออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ไม่ซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติกับกฎหมายอื่น

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

.....

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☒ มี

☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

๑. คณะกรรมการเงินบำนาญประชาชน จัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีคณะกรรมการที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อให้เป็นผู้กำหนดนโยบายการจ่ายบำนาญประชาชนที่เป็นธรรม พิจารณากำหนดอัตราเงินบำนาญประชาชนทุกสามปี กำกับตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินบำนาญประชาชน และสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านเพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๒. คณะกรรมการบริหารกองทุนเงินบำนาญประชาชน จัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นคณะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการเงินกองทุนให้เกิดผลประโยชน์ มีรายได้เข้ากองทุน ทำให้กองทุนมีเงินหมุนเวียนเพียงพอต่อการจ่ายเงินบำนาญประชาชนแก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง.....

๘. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี

☒ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุกฤกษ์

เหตุผลและความจำเป็น

มีการกำหนดโทษทางอาญา คือ โทษจำคุก และโทษปรับ สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการเงินบำนาญประชาชน ที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลผู้เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำ และให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้.

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร